

Bezoekadres:
Amerikaplein 1
6269 DA Margraten
Servicepunt:
Breusterhof 2
6245 EL Eijsden

Postadres:
Postbus 10
6269 ZG Margraten

tel.: 14043
of: +31 (0)43 458 8488
fax: +31 (0)43 458 8400
info@eijsden-margraten.nl
www.eijsden-margraten.nl

IBAN BNG:
NL46BNGH0285148680
BIC: BNGHNL2C

Eijsden-Margraten: 29 april 2024
Onderwerp: Raadsinformatiebrief bibliotheekwerk

Geachte raadsleden,

Hierbij willen wij u graag op de hoogte stellen van de recente ontwikkelingen met betrekking tot het bibliotheekwerk en onze samenwerking met Stichting Heuvelland Bibliotheken.

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB) formuleert 5 wettelijke kerntaken en legt gemeenten per 1 januari 2025 de zorgplicht op om ervoor te zorgen dat de bibliotheekvoorziening de wettelijke kerntaken uitvoert:

- toegangspoort tot lezen, schrijven en literatuur;
- kennis en informatieverspreiding;
- bieden van mogelijkheden tot educatie en ontwikkeling;
- kennismaken met kunst en cultuur;
- creëren van ontmoeting en debat.

De WSOB stelt dat deze kerntaken bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van het algemene publiek en aan de verbetering van de maatschappelijke kansen. Tot slot bepaalt de wet dat een volwaardige bibliotheekfunctie of servicepunt zich op maximaal 3,2 km afstand van de kernen bevindt.

De Stichting Heuvelland Bibliotheken (SHB) verzorgt al sinds 2006 de bibliotheekvoorzieningen in onze gemeente en de gemeenten Vaals en Valkenburg aan de Geul. Voor wat betreft de belangrijkste maatschappelijke opgaven blijken de drie gemeenten globaal op dezelfde lijn te zitten:

- aanpak en preventie armoede en schulden/kansengelijkheid voor kinderen;
- laaggeletterdheid en taalontwikkeling;
- digitale vaardigheden om mee te blijven doen in de samenleving;
- krimp bevolking in relatie tot leefbaarheid in de kernen en het voorzieningenniveau in de vrije tijd;
- ongezonde leefstijl;
- opvoedingsproblematiek/noodzakelijke programmering jongeren.

Behandeld door :
Bijlage(n) : Geen
Documentkenmerk(en) :

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Pagina : 1 van 3
Ons kenmerk : Z/24/200398/681129

.banholt
.bemelen
.cadier en keer
.eckelrade
.eijnsden
.gronsveld
.margraten
.mariadorp
.mesch
.mheer
.noorbeek
.oost-maarland
.rijckholt
.scheulder
.st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

Deze maatschappelijke uitdagingen vormen samen met het wettelijk kader van de WSOB, de basis voor de bibliotheek van de toekomst.

Onderzoek toont aan dat de huidige bibliotheekvoorzieningen (nog) niet (volledig) aan de gestelde wettelijke eisen en maatschappelijke uitdagingen voldoet. Om hier wel aan te voldoen, is verdere professionalisering van de bibliotheekorganisatie vereist. Dit betreft niet alleen het realiseren van toekomstbestendige voorzieningen, maar ook een (door)ontwikkeling om aan de hiervoor genoemde kerntaken te voldoen. Het afgelopen jaar hebben de drie gemeenten samen met de stichting een traject doorlopen om samen te duiden op welke manier zij invulling kunnen geven aan de wettelijke kerntaken waaraan de bibliotheek op grond van de WSOB moet voldoen.

Dit traject verliep onder begeleiding van [REDACTED] die veel ervaring heeft met het opzetten en sturen van bibliotheekvoorzieningen.

Vanwege de invoering van de WSOB per 1 januari 2025 hebben gemeenten en SHB elkaar de vrijheid gegeven om, niet gebonden aan bestaande (subsidie)verplichtingen, onderzoek te doen naar de voortzetting van de bibliotheek met het oog op de invoering van de zorgplicht per 1 januari 2025.

Een van de aanbevelingen volgend uit het traject dat met de stichting is doorlopen, is dat als de gemeenten meer beleidsmatig en op maatschappelijke opgaven willen sturen, zij dit via de financiering kunnen borgen. De gemeenten hebben uitgesproken dat de bibliotheek meer mogelijkheden biedt dan nu worden benut en dat beleidsmatige sturing wenselijk is.

Om die reden is begin 2024 een formeel vooraankondigingsbesluit van de gemeenten gestuurd, inhoudende dat de gemeente voornemens is de huidige subsidierelatie met de stichting te beëindigen. Doel is dat de wijze van financieren van de bibliotheekvoorziening anders kan worden vormgegeven dan de huidige subsidierelatie, zodat de gemeenten meer mogelijkheden hebben om te sturen op de voor hen belangrijkste maatschappelijke opgaven zoals hiervoor beschreven.

Tussen gemeenten onderling maar ook met de SHB wordt onderzocht op welke manier de gemeenten aan een nieuwe subsidierelatie invulling willen geven. Momenteel wordt de nieuwe subsidiëringmethodiek in overleg met de Stichting onderzocht. Zodra dit inzichtelijk is, zal het willen vormen van een nieuwe subsidierelatie betekenen dat de SHB een bericht zal ontvangen dat zij definitief niet langer aanspraak maakt op de exploitatiesubsidie en subsidiebijdrage per inwoner zoals die nu is vormgegeven. Mogelijk maakt zij vanaf dat moment wel aanspraak op een andere, vernieuwde, subsidievorm.

Momenteel loopt de discussie over de realisatie van de bibliotheek van de toekomst binnen de SHB, binnen de gemeenten en tussen SHB en gemeenten.

De waarheid gebiedt te zeggen dat dit geen gemakkelijke discussies zijn. Enerzijds vanwege het feit dat de gemeenten een open houding aannemen voor wat betreft vorm, structuur en (externe) uitvoeringspartner; anderzijds vanwege het besef dat de WSOB een stevige impact zal hebben op de structuur van de SHB, ongeacht welke keuzes de gemeenten maken.

De gemeenten hebben begrip voor het feit dat deze situatie een stevige druk zet op de (toekomst van de) SHB, maar leggen prioriteit op de inhoudelijke en beleidsmatige eisen zoals die uit wet en maatschappelijke uitdagingen voortvloeien.

- .banholt
- .bemelen
- .cadier en keer
- .eckelrade
- .eijsden
- .gronsveld
- .margraten
- .mariadorp
- .mesch
- .mheer
- .noorbeek
- .oost-maarland
- .rijckholt
- .scheulder
- .st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van [redacted]
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

